

INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ – O TEHNOLOGIE FIABILĂ PENTRU O INFRASTRUCTURĂ LINGVISTICĂ

REZUMAT

Felicia Albescu

Traducerea automată se înscrie în sfera de interes a Inteligenței Artificiale nu atât ca scop în sine – deși unul foarte onorabil și foarte greu de atins – cât mai degrabă ca etapă intermediară în îndelungatul proces de construire de sisteme artificiale cu comportament cât mai apropiat de comportamentul uman. Majoritatea sistemelor artificiale sunt construite pe baza unor descrieri făcute într-un limbaj natural – descrieri ce se constituie în modelul verbal al realității. Acuratețea captării semnificației textului ce descrie realitatea este definitorie pentru calitatea sistemului artificial.

Înțelegerea semnificației unui text se datorează existenței unor modele conceptuale construite în creierul nostru pe măsura acumulării de stimuli veniți pe diverse canale senzoriale și de legături între aceste reprezentări ale realității, atât reprezentările cât și legăturile dintre ele fiind asociate ulterior cu stimuli sonori ce se vor constitui într-un sistem convențional de comunicare – limbajul natural.

Modelele conceptuale construite în creierul nostru organizează cunoștințele despre realitate și fac posibilă procesarea acestora – procesare denumită în mod curent raționament. Modelele conceptuale reprezintă realitatea – limbajul este doar un set de convenții utilizate pentru reprezentarea elementelor modelelor conceptuale. În efortul de realizare a unor sisteme artificiale care să reproducă cât mai exact structura și comportamentul sistemelor reale, modelele conceptuale au un rol fundamental. Odată construite, ele pot fi descrise mot-à-mot în orice limbaj (în particular într-un limbaj artificial care permite implementarea unui sistem informatic). Plasate între modelul verbal care descrie sistemul real și modelul verbal care descrie sistemul artificial, modelele conceptuale sunt piatra de temelie a înțelegerii semnificației realității și, în consecință, indispensabile procesului de traducere automată.

Asigurând independența de limbaj, modelele conceptuale reprezintă în consecință o infrastructură capabilă să transporte semnificația textului dintr-un limbaj în altul, un suport pentru traducerea automată în mai multe limbi simultan. Infrastructura lingvistică implementată într-un limbaj virtual și asociată cu tehnologia comunicațiilor prin Internet poate deschide calea spre o reală comunicare fără bariere lingvistice

Prof. univ. dr. Albescu Felicia
Director Institutul Național de Dezvoltare Economică - Academia de Studii Economice
București
Tel. 0040723581942